

IV. Выводы. Внешнеэкономической деятельности предприятий АПК присуще многообразие рисков, как следствие большого числа факторов, от которых зависит конечный результат внешнеэкономических операций. Оценка значимости фундаментальных, внутриорганизационных, специфических рисков во внешнеэкономической деятельности предприятий АПК Крыма подтвердила, что возможности управления рисками во внешнеэкономической деятельности предприятий возрастают на основе, так называемых, стратегических правительственных методов, которые реализуются через методы макро- или микроэкономического управления.

Источники и литература

1. Байда Н.В. Ризики зовнішньоторговельної діяльності // Фінанси України. – 2002. – №11. – С. 44-47.
2. Беленький П.Ю. Управління зовнішньоекономічною діяльністю в умовах глобалізації в конкуренції // Україна в XXI столітті: концепції та моделі економічного розвитку. – Львів: НАН України. Інститут регіональних досліджень, 2000. – 448 с.
3. Губенко В.І. Механізм зовнішньоекономічної діяльності АПК: процеси, тенденції та розвиток: Монографія. – Біла Церква: Білоцерківський державний аграрний університет, 2002. – 261с.
4. Догиль Л.Ф. Хозяйственный риск и финансовая устойчивость предприятий АПК: Методологические и практические аспекты. – Минск; БГЭУ, 1999. – 239с.
5. Захаров К.В., Бочарников В.П., Липовский В.В., Захаров А.К., Циганок В. Логистика, эффективность и риски внешнеэкономических операций. -2-е изд., доп. – К.: Эльга, Ника –Центр, 2004. – 260с.
6. Зиновьев И.Ф., Черемисина С.Г. Методика экономических исследований. – С.: Таврия, 2005. – 176с.
7. Сабельников Л.В. Риски во внешней торговле и возможности их минимизации // Внешнеэкономический бюллетень. – 2005. – №6. –С. 7-15.
8. Савчук Ю.С. Зовнішньоекономічна діяльність агропромислового комплексу та механізм її захисту від світових кризових шоків: Дис.. к.е.н. - Національна академія наук України. – К., 2000. – 215с.

Мітрюшина О.О.

ВПЛИВ ВИТРАТ РОБОЧОГО ЧАСУ НА ПІДВИЩЕННЯ ПРОДУКТИВНОСТІ ПРАЦІ

Постановка проблеми. На сучасному етапі розвитку агропромислового комплексу у зв'язку з переходом на нові ринкові умови господарювання постає питання про підвищення продуктивності праці та ефективності в харчовій та переробній промисловості. У зв'язку з цим зростає роль і значення нормування, кінцевою метою якого є встановлення науково обґрунтованих норм праці та усунення внутрішньозмінних втрат робочого часу для підвищення продуктивності праці. Тому виявлення резервів підвищення продуктивності праці, за рахунок вдосконалення процесу праці, розробці науково обґрунтованих норм, поліпшення організації виробництва, скорочення втрат робочого часу робітників або простоїв обладнання, впровадження засобів механізації при виробництві харчової продукції є актуальним. При вирішенні цих завдань першочергового значення набувають спостереження, вивчення втрат робочого часу робітників і часу використання машин (обладнання).

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемою впливу робочого часу на підвищення продуктивності праці займалися наступні автори: Вітвіцький В.В., Шкурін Г.Т., Глонь П.Н.[1], Вітвіцький В.В.[2].

Мета дослідження. Удосконалення організації праці на виробництві шампанських вин шляхом усунення втрат внутрішньозмінних втрат робочого часу та виявлення резервів підвищення продуктивності праці, розрахунок економічної ефективності від впровадження науково обґрунтованих норм праці.

Викладення основного матеріалу. У результаті проведених досліджень з'ясовано, що внутрішньозмінні втрати робочого часу виникають з причин як залежних від підприємств харчової промисловості так з незалежних від них. У свою чергу на підприємстві мають місце як нормовані так і понаднормовані втрати робочого часу, до яких відносяться недолік у організації праці, та несправності обладнання.

У використанні робочого часу мають місце цілозмінні та внутрішньозмінні (явні та приховані) втрати робочого часу. Вони встановлювалися на підставі проведених спостережень: фотографії робочого дня. При цьому явні внутрішньозмінні втрати робочого часу спостерігались при низькій організації виробництва і недостатній організації праці.

Спостереження проводились у основних цехах підприємства. Об'єкти обстеження були з рівним рівнем організації і механізації праці. При проведенні спостережень працівники, що їх проводили, перебували на робочому місці виконавців і постійно тримали в полі зору всіх робітників, за якими вони спостерігали. Тривалість спостережень відповідала повній тривалості робочої зміни, тобто 8 год. (480 хв.) – восьмигодинному робочому дню. Коли робітники приступали до роботи до початку зміни або із запізненням, фіксування витрат праці проводилось з моменту регламентованого початку зміни. При передчасному завершенні роботи проводились записи втрат робочого часу. Явні внутрішньозмінні втрати спостерігались при низькій організації виробництва та недостатній організації праці. Непродуктивні витрати, які склали 116 хв. або 24% від змінного часу, значно зменшують приріст обсягів виробництва шампанських вин. Втрати часу з організаційних причин склали 48,7 хв. на одного працюючого або 10,1% від часу зміни. Витрати часу на налагодження обладнання склали 59,7 хв. або 12,4% від змінного часу.

Впровадження наукових розробок на підприємстві по виробництву шампанських вин дозволить ущіль-

нити робочий день і цілком виключити непродуктивні витрати робочого часу протягом зміни.

У кожному випадку втрат робочого часу, встановленого при проведенні фотографій робочого дня, з'ясувалися конкретні причини, з яких вони відбувались. Наприклад, якщо встановлено факт простою робітників через несвоєчасну подачу пляшок до транспортеру мийної машини, потрібно було визначити, чому та з яких причин немає матеріалів.

Таблиця 1. Впровадження наукових розробок на підприємстві по виробництву шампанських вин

№ п/п		Одиниця виміру	до впровадження	після впровадження
1	2	3	4	5
1.	Річний фонд робочого часу	год	1820	1820
2.	Годинна тарифна ставка з преміями і додатковими виплатами	грн	-	3-50
3.	Відрахування на соціальне страхування	%	35	35
4.	Змінні витрати робочого часу			
	Всього	хв	480	480
	У тому числі:			
	- основний час	"-	232,5	400
	- обслуговування робочого місця	"-	16,3	20
	- технічне обслуговування	"-	59,7	30
	- час відпочинку	"-	2,7	30
	- час непродуктивної роботи	"-	116	-
	- витрати часу з організаційних причин	"-	48,7	-
	- витрати часу, що залежать від працівника	"-	4,1	-

У спостережні бланки заносились всі витрати робочого часу на виконання як корисних, так і непродуктивних робіт з розбивкою по видах виконуваних робіт, а також виконані обсяги робіт. Після закінчення спостережень результати були внесені у бланки фотографій робочого дня, по результатах яких були заповнені вихідні дані по витратам робочого часу до та після впровадження норм продуктивності.

Згідно з вихідними даними пропонуємо:

Зниження трудомісткості в результаті зменшення непродуктивних затрат праці, %

$$ЗТ = \frac{(16,3 - 20) + (59,7 - 30) + (2,7 - 30) + 116 + 48,7 + 4,7}{480} * 100 = 35,0$$

1. Приріст продуктивності праці, %

$$П = \frac{35,0 * 100}{100 - 35} = 53,85$$

2. Річна економія по фонду заробітної плати одного робітника, грн

$$Ер = 3,50 * 1,35 * 1820 * 0,35 = 3010$$

Висновки. Результати досліджень стану використання робочого часу на виробництві шампанських вин у ТОВ "Агрофірма Золота Балка" свідчать, що внутрішньо змінні втрати робочого часу складають 35,1% від змінного часу. При усуненні втрат робочого часу трудомісткість зменшиться на 35,0%, приріст продуктивності праці складе 53,8%, річна економія по фонду заробітної плати одного робітника склала 3010 грн. На виробництві шампанських вин працює 22 робітника, тому економія по фонду заробітної плати у цеху по виробництву шампанських вин складає 66,2 тис.грн. Так на підприємстві після впровадження науково обґрунтованих норм продуктивності і усунення втрат робочого часу, відбудеться економія фонду заробітної плати, підвищення продуктивності праці та зменшення трудомісткості продукції.

Джерела та література

- Вітвіцький В.В., Шкурін Г.Т., Глонь П.Н. Методика визначення економічної ефективності наукових досліджень з продуктивності виробництва в АПК. – К.: НДІ "Укראгропромпродуктивність", - 68 с.
- Вітвіцький В.В. Оплата праці в сільськогосподарському виробництві. – К.: Центр "Укראгропромпродуктивність", 2000 – 464 с.
- Методичні положення досліджень затрат праці при виробництві вин та коньяків. – К.: НДІ "Укראгропромпродуктивність", 2004 – 80 с.
- Вітвіцький В.В. Управління галузевими системами економічних норм і нормативів в АПК.– К.: Центр "Укראгропромпродуктивність", 2001г.
- Галузева угода між Міністерством Аграрної Політики України, галузевими об'єднаннями підприємств і профспілок працівників агропромислового комплексу України на 2003-2004 г.г.